

Pisarna.

LXII.

Vprašanje: Tu pri nas je navada, da g. katehet nastavlja izpoved in obhajilo med drugimi dnevi tudi na četrtek. Ker je četrtek pouka prost dan in ker določuje zakon prost dan tudi na dan izpovedi in obhajila, vprašam pisarno:

Ali more g. katehet nastaviti izpoved ali obhajilo na četrtek in tako prikrajšati po zakonu določen prost dan? R.

Odgovor: Dotični ukaz le dovoljuje — a ne ukazuje — da sme katehet zahtevati od šolskega voditelja v svrhu prejetanja zakramentov, da so šolski otroci prosti pouka dva pol dneva (popoldne prejšnjega dne in dopoldne naslednjega dne) ali en cel dan. Ako pa katehet takega prostega časa ne želi, ne more se mu kaj posebnega v tej zadevi predpisovati. Seveda ob četrtkih ni učitelj primoran, otrok pri imenovanih verskih vajah nadzorovati, ker je četrtek zanj prost dan. Ako pa meni učiteljski zbor, da bi bili učenci zaradi tega prikrajšani na počitnicah, naj se o tem posvetuje v domači učiteljski konferenci, pri kateri mora katehet seveda vsekakor sodelovati.

LXIII.

Vprašanje: 1. Ali je nadučitelj na zahtevo krajnega šolskega sveta primoran, umakniti se iz šolskega stanovanja v svrhu tega, da se njegovo stanovanje porabi za silo za še eno šolsko sobo in ali dobi nadučitelj v slučaju, da se seli iz šole, zakonito stanarino plačano tudi tedaj, ako se seli v lastno hišo?

2. Ali je nadučitelj upravičen prositi tudi za tobačno trafiko in ali se ta sme nastaniti tudi v šolskem posloplju.

Dolenjsko.

Odgovor. 1. Ker imate v službenem dekretu zajamčeno naturalno stanovanje ali stanovanjsko odškodnino, ste dolžni umakniti se iz šolskega posloplja, ako hočeta obe kompetentni šolski gosposki (krajni in c. kr. okrajni šolski svet) porabiti Vaše stanovanje v šolske namene. Stanarino Vam mora a j o seveda plačati, akotudi potlej bivate v lastni hiši.

2. Upravičeni ste, prositi za tobačno trafiko, ki pa ne sme biti v šolskem posloplju. Opravljati pa kaže Vam ta posel le po najetem uslužbencu. (Sicer pa prosimo še cenjene čitatelje, da povedo svoje mnenje o tem redkem vprašanju.)

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Slovenska Šolska Matica. Knjige „Slovenske Šolske Matice“ za leto 1907. bodo kmalu dotiskane. Da nam bo mogoče o pravem času završiti tudi imenik članov našega društva, prosimo p. n. gg. poverjenike, ki nam še niso naznanili letošnjih članov, da to **nemudoma** stori, ker bi pozneje oglašeni ne mogli več priti v tiskani imenik. V isti namen prosimo p. n. učitelje in učiteljice, da **nemudoma** oglase svoj pristop pri svojih poverjenikih. — Naj bi vsakdo pripomogel, da se tudi letos pomnoži število Matičarjev! Odbor.

Kranjsko.

Ižanski učiteljski krožek ima svoj prvi prijateljski stanek dne 19. decembra ob 1/2 2. uri popoldne na Igu pri Minattiju. Pridite, ljube kolegice in dragi kolegi, v polnem številu, tudi tisti, ki ste se do sedaj ogibali Ižancev. Dobro došli ste tudi oni tovariši, ki sicer ne spadate v ta krožek, pa ste vendar naši prijatelji. Ne strašite se kratkega popoldneva in morda slabe poti, v presrčnem prijateljskem pogovoru hočemo pozabiti vsaj za par uric temne dni našega stanu, saj potrebuje tudi duša razvedrila, da ostane zdrava.

Da se vidimo veseli, želi Jerica Zemljanova.

Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj je zborovalo dne 19. novembra ob 2. uri popoldne v prostorih deklishe šole v Kranju. Predsednik tovariš Fr. Luznar pozdravi v daljšem nagovoru navzoče, ki jih je bilo 28, ter poudarja, da se je zavzemalo doslej društvo pač za stanovske interese, toda za kakšno ožjo zvezo med šolo in domom, pa tudi za splošno ljudsko izobrazbo ni delovalo. Dela v stanovski organizaciji so završena, s tem večjo vneto naj se napoti vse učiteljstvo „ven na delo med ljudstvo“.

Tovariš Fr. Ivanc poroča na to obširno o dunajskem zborovanju delegatov, ki so se sešli v svrhu izboljšanja našega gmetnega stanja. Podrobnosti o tem shodu so nam že znane posebno iz poročil „Učit. Tov.“. Nekaj pa naj vendar povzamem iz tega poročila. Klerikalni občinski zastop mesta Dunaja je namreč pred nekaj tedni gostoljubno sprejel gostilničarje, ki so imeli tam svoje zborovanje, učiteljstva pa, ki podaja mladini dan zadnem duševno hrano, ta zastop ni sprejel. Luegerju in njegovim rimskim pajdašem seveda mrzi organizirano svobodomiselnost avstrijsko učiteljstvo! Tembolj pa je razveselila jugoslovanske delegate akademična mladina društva „Slovenije“, ki je priredila njim slavnosten večer.

O zemljepisno-zgodovinskem opisu kranjskega okraja poroča gosp. Makso Pirnat, c. kr. profesor v Kranju. Na tak spis se je mislilo že l. 1897., a razne ovire so preprečile enako izdajo. Opis bi služil kot pomožna knjiga pri zemljepisnem in zgodovinskem pouku po vseh ljudskih šolah tega okraja. Opisu bi se dodale primerne slike in če mogoče tudi zemljevid okraja. Pet okrajnih glavarstev na Kranjskem je že izdalo slično knjigo. Vse učiteljstvo kranjskega okraja bi se pritegnilo potom vprašalne pole k temu delu, vrhutega je pa že zagotovljena pomoč nekaterih strokovnjakov, ki se zanimajo za stvar. Knjiga, ki naj bi se izdala že prihodnje leto, bi bila lahko kot slavnosten patriočni spis povodom 60-letnice cesarjevega vladanja. — Tozadevni predlog je bil sprejet soglasno. Za predlagani opis se je volil poseben redakcijski odsek, katerega člani so: nadučiteljica Franja Jugović in učiteljica Ida Mally ter nadučitelji in učitelji Fran Ivanc, Ivan Jezeršek, Alojzij Novak, Lovro Perko, Alojzij Potočnik in Ivan Štupica.

Č. kr. okrajni šolski nadzornik gospod Ferdinand Kalinger razloži nato, kako namerava uradna okrajna učiteljska skupščina proslaviti 60-letnico cesarjevega vladanja, kar se vzame informativno na znanje.

Za tem sledi predsednikovo poročilo o predavanju, ki ga je imel povodom XIX. skupščine „Zaveze“ tovariš Anton Pesek pod naslovom „Na delo med ljudstvo“. V tem poročilu opozarja na uspešna predavanja angleških in francoskih učiteljev, ki neumorno predavajo pri takozvanih ljudskih vseučiliščih, ter na našo „Akademijo“, na katere predavanjih so dosegli hrvaški vseučiliški profesorji lani v Ljubljani krasne uspehe. — V smislu tega poročila se voli takoj poseben odsek v področju društva, ki naj na podlagi Peskove brošure sestavi do pomladanskega zborovanja tukajšnjim krajevnim razmeram odgovarjajoč načrt. V odsek za izvenšolsko delovanje so bili izvoljeni: tovarišici Janja Miklavčič in Ana Mally ter tovariši Friderik Kramer, Josip Lapajne, Fran Luznar, Karel Mahkota, Lovro Perko, Fran Rojina, Vilibald Rus in Ivan Štupica.

Po vseh treh poročilih se vname živahna debata. Razpeča se končno več brošuric „Na delo med ljudstvo“, nakar predsednik zahvali referente in zaključi dveurno zborovanje.

Štajersko.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, 9. prosinca 1908, točno ob 1/2 10. uri v Slovenski Bistrici. Vzpored:

1. Pevska vaja.
2. Čitanje zadnjega zapisnika.
3. Nadaljevanje referata „Kulturno delo učiteljevo izven šole in njegov stik z narodom. Referent tov. K o k l.“
4. Prememba društvenih pravil. Tov. V r š i č.
5. Poročilo blagajničarke.
6. Volitev: a) društvenega odbora za prihodnje društveno leto, b) odseka za izvenšolsko delovanje.
7. Slučajnosti.